

Syv og tredivte Møde.

Tirsdagen den 3die December Kl. 1.

Sekretæren, Spimarck, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev underkrevet.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om gift Kvindes Raadighed over, hvad hun erhverver ved personligt Arbejde.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 1523 ff.)

Bajer: Da jeg den 9de November indbragte dette Lovforslag, yttrede jeg, at jeg ønskede at glemme de Bemærkninger til 1ste Behandling, jeg kunde have at gjøre med Hensyn til selve Indholdet. Jeg gjorde tillige opmærksom paa, at jeg, som ikke er Jurist, ikke turde indbringe mere end et enkelt Punkt af denne i Virkeligheden store og omfattende Reform. Det gjælder der om at sige paa det rette Sted for at finde et Mønster eller Forbillede for det enkelte Punkt, og naar man veed, at Formuesforholdet mellem Egtefæller fra den Tid, da Danmark og Norge vare forenede, har holdt sig, saa vidt jeg veed, uforandret i begge Riger, saa det nær at gaa til Norge for at søge et saadant Forbillede. Wi ere, tør jeg nok sige, langt tilbage paa dette Omraade. I Norge er man saa vidt, at man har nedsat en Kommission og et Forslag er kommet frem som en Frugt af denne Kommission; men vi ere i denne Henseende, som i saa mange andre, meget langt tilbage. Jeg pleier ikke at frygte for at sige min Mening rent ud, ogsaa overfor mine politiske Venner, selv om den er ubehagelig, naar jeg tror, den er Sandhed, og jeg tror at turde sige, at i denne, som i mange lignende Henseender, har det danske Demokrati ikke holdt Retning med den øvrige civiliserede Verden. I det Udkast, som blev udarbejdet af den norske Kommission, findes en § 50, som jeg tror indeholder det Punkt, hvilket det gjælder om her at fremdrage, og som efter min Mening er det mest fremtrængende og nødvendige, naar man vil begynde paa en saadant Reform. Man vil i nærværende Lovforslag finde enkelte Udtryk, som ere laante fra dette Udkast og ligesom minde derom; men jeg skal nu, for nærmere at orientere, inden Forhandlingens gaar videre, gjøre opmærksom paa, hvori Afvigelserne fra det norske Udkast bestaa. — Grundsætningen er den samme, at „hvad gift Kvinde erhverver ved personligt Arbejde, og hvad bevistligt er anstaaet for slikt Erhverv, har hun alene Ret til at raade over“, og ligeledes, at „saadant Gods ikke hæfter for Gjæld, Manden har stiftet, med mindre Hustruens udtryffeligt har samtykket i Gjældsstiftelsen.“ Men her er der et

Punkt, hvori dette Forslag afviger fra det norske Udkast. Heri staar nemlig, at dette finder Sted, saalenge Egtefættet varer, og Fællesboet forbliver ubedt, men dette er borttaget i det her foreliggende Lovforslag. Hæftelsesfristagelsen er altsaa ubetinget og bortfalder ikke ved Mandens Død, ikke heller ved Stillsættelse eller Separation. Jeg tror, det er et væsentligt Fremskridt og Fortrin fremfor det norske Udkast. Paa den anden Side har dette Lovforslag en indskrænkende Bestemmelse, som ikke findes i det norske Udkast, og som bestaar i, at Godset hæfter for Gjæld, naar Gjældsstiftelsen har været nødvendig for den fælles Husholdnings eller Børnernes Opdragelses Skyld. I den Henseende har jeg gjort en Indrømmelse til den bestaaende Tilstand. Det er nemlig den Grundsætning, som vor nuværende Lovgivning hviler paa, at en gift Kvindes Erhverv ogsaa bør komme Familiens Medlemmer til Gode. Jeg har imidlertid senere faaet nogle Betænkeligheder ved den Indrømmelse, som her er foreslaaet at skulle finde Sted. Jeg maa maasse leilighedsvis indskyde den Bemærkning, at medens jeg desværre ikke har lagt Mærke til, at dette Lovforslags Fremsettelse har vaakt videre Interesse her i Danmark, har det vaakt mere Opmærksomhed i Norge og især i Sverrig. Jeg har saaledes faaet tilsendt Bemærkninger i den Henseende, og navnlig har jeg her et svenskt Blad, som indeholder en temmelig skarpt Kritik af Lovforslaget, fordi det ikke gaar vidt nok. Man har undret sig over, at jeg, som antages at have temmelig fremfærdne Anskuelser, indskrænker mig til saa bestedne Ord, som her ere fremsatte. Ja, man kan jo ikke undre sig over, at en Sag som denne ikke vækker videre Opmærksomhed hos os, da vi virkelig ere saa langt tilbage. Jeg ser mig omkring her og finder desværre temmelig tyndt besatte Blade, og naar jeg ser tilbage paa den Forespørgsel, jeg stillede den 28de Februar 1876, saa var her ogsaa dengang tomt Hus — om jeg maa bruge det Udtryk —, hvilket maasse tildels skrev sig fra, at det var Jafflavnsmandag, hvorefter igjen enkelte af de større Kjøbenhavnste Blade tog Anledning til at kalde Forhandlingerne her den nævnte Dag „Fastelavnsløjer“. Men det rører mig, som sagt, ikke, thi jeg er overbevist om, at den Tid kommer nok, da man skal indse, at dette Spørgsmaal er af stor og indgribende Betydning, og at det er en demokrattisk Sag, der skal fremmes. — Jeg nævnte altsaa, at jeg har faaet tilsendt et svenskt Blad, som kritiserer navnlig den nævnte Bestemmelse i Lovforslaget meget stærkt. Det er et Blad, der ellers er Organ for svenskt Fabrik-, Haandværk- og Industri væsen. Bladet mener, at denne Tilføjning: „saadant Gods hæfter et for Gjæld, Manden har stiftet, med mindre enten Hustruens udtryffeligt har samtykket i Gjældsstiftelsen, eller denne har været nødvendig for den fælles Husholdnings eller Bør-